

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av elevers tillgång till
läroböcker och andra läromedel i de obligatoriska
skolformerna vid Röbbäcks skola i Umeå kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel vid Röbbäcks skola. Granskningen genomfördes under vårterminen 2026.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 23 februari 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Röbbäcks skola senast den 21 augusti 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Umeå kommun har inkommit med en sådan redovisning den 25 augusti 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Utvecklingsområde 1

- Se till att eleverna i högre grad får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.

Umeå kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 2

- Stärk ledningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Umeå kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 3

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Umeå kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 4

- Utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vid behov vidta åtgärder för att utveckla skolans arbete.

Umeå kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Motivering

Utvecklingsområde 1

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Se till att eleverna i högre grad får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har vidtagit åtgärder för att eleverna i högre grad ska få använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid. Rektorn har bland annat informerat och samtalat med lärarna om vikten av att eleverna får använda läromedel utanför skoltid, dels för att göra läxor och dels för att läsa och studera av eget intresse. Rektorn har också samtalat med lärarna om vikten av att uppmuntra eleverna till att få använda läromedel utanför lektionstid för att befästa och utveckla sina kunskaper. För att förbättra elevernas möjligheter att kunna använda läroböcker utanför lektionstid har skolenheten också gjort inköp av helklassuppsättningar av läromedel i ämnena teknik, engelska och naturorienterande ämnen. Vidare framgår att rektorn har planerat för att vid två tillfällen per läsår följa upp skolenhetens användning av läromedel genom samtal med lärarna och eleverna. Av redovisningen framgår att åtgärderna hittills har medfört bättre förutsättningar för eleverna att kunna befästa och fördjupa sina kunskaper.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 2

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete även behövde inledas inom följande område:

- Stärk ledningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har vidtagit åtgärder för att stärka sin styrning av skolans arbete så att alla elever får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel. Bland annat framgår att rektorn har fördjupat dialogen med lärarna kring grunderna för läromedelsinköp. Dessa innefattar en behovsanalys avseende tillgången till uppdaterat läromedel i olika ämnen och årskurser samt elevernas behov på grupp- och individnivå. Rektorn har också ökat tillgången till läroböcker genom inköp av klassuppsättningar i flera ämnen. Vidare har rektorn planerat för att även fortsättningsvis leda ett arbete för att säkerställa att det finns tillgång till relevanta och pedagogiskt ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. Av redovisningen framgår att de vidtagna åtgärderna bland annat har medfört en förbättrad dialog mellan rektorn och lärarna kring för- och nackdelar med befintligt läromedel. På längre sikt är huvudmannens förväntningar en högre likvärdighet och kvalitet i undervisningen samt en tydligare ämnesprogression och ökad måluppfyllelse vad gäller elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 3

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete även behövde inledas inom följande område:

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har vidtagit åtgärder för att skapa ett medvetet gemensamt arbete kring användningen av läroböcker och läromedel på skolenheten. Bland annat framgår att rektorn leder utvecklingsarbeten som relaterar till användningen av läroböcker,

exempelvis kring undervisningens utformning och lärarnas arbete med att synliggöra ämnesprogression mellan årskurser inom ämnena. Av redovisningen framgår att åtgärderna hittills resulterat i en ökad medvetenhet bland lärarna om läromedlens betydelse för en likvärdig undervisning samt ett ökat engagemang för att synliggöra fördelar och utmaningar med de läromedel som skolan har att tillgå. Huvudmannens förväntningar på längre sikt är att det gemensamma arbetet för likvärdighet i användningen av läromedel bland annat ska leda till bättre förutsättningar för elevernas kunskapsprogression i och mellan de olika årskurserna.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 4

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete även behövde inledas inom följande område:

- Utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vid behov vidta åtgärder för att utveckla skolans arbete.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har påbörjat ett arbete för att förbättra skolenhetens utvärderings- och utvecklingsarbete gällande skolenhetens tillgång till och användning av läromedel. Bland annat har rektorn utarbetat ett årshjul som innefattar avstämning, uppföljning och utvärdering av läromedlen och dess effekter på elevernas lärande. Rektorn har också tagit fram modeller för utvärdering av i vilken mån inköpta läromedel motsvarar kursplanernas innehåll och elevernas behov. Därtill har rektorn planerat för att årligen genomföra en enkät för inventering av läromedel i olika ämnen, årskurser och behov samt för att uppföljningen av lärarnas användning av läromedel ska utgöra en del av deras medarbetarsamtal. Av redovisningen framgår att de vidtagna åtgärderna hittills bland annat medfört att lärarna i dialog med rektorn har tydliggjort såväl fördelar som brister med nuvarande läromedel och att inköp av nya klassuppsättningar har genomförts. Huvudmannens förväntningar på längre sikt är att det förbättrade uppföljningsarbetet bland annat ska leda till bättre förutsättningar för god kvalitet i den undervisning eleverna får.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av

vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.
Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

På Skolinspektionens vägnar

X Marcus Rönnegard

Marcus Rönnegard

Beslutsfattare

Signerat av: Marcus Rönnegard

X Lena Johansson

Lena Johansson

Föredragande

Signerat av: Lena Johansson

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande²:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.³

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.⁴ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁵

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,

¹ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

² 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

³ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

⁴ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁶

⁶ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.